

КОРОЗИЙНА СТІЙКІСТЬ КОМПОЗИЦІЙНИХ ПОКРИТТІВ НА ОСНОВІ МІДІ, МОДИФІКОВАНИХ НАНОЧАСТИНКАМИ Al_2O_3

Овчаренко О. О., Сахненко М. Д., Ведь М. В.

Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»
olgaovcharenko@kpi.kharkov.ua

Одним із шляхів розв'язання прикладних і наукових проблем щодо удосконалення поверхні та надання їй спеціальних, зокрема адсорбційних, каталітичних, антикорозійних та інших властивостей є застосування композиційних електрохімічних покриттів (КЕП). Композити отримують шляхом електролізу з електролітів-суспензій, дисперсною фазою яких є частинки матеріалів іншої природи, а їх форма і розмір відіграють роль основних структурних параметрів. Включення до складу КЕП нанорозмірних частинок, зокрема оксиду алюмінію, значною мірою впливає на фізико-хімічні та фізико-механічні властивості, в тому числі й корозійну стійкість покриттів.

Формування КЕП на основі міді здійснювали з дифосфатного електроліту при густині струму $2-3 \text{ A/дм}^2$, температурі $20-25 \text{ }^\circ\text{C}$ протягом $100-120 \text{ хв}$. Для армування покриттів до базового електроліту додавали гідрозоль оксиду алюмінію в такій кількості, щоб вміст нанорозмірного Al_2O_3 в електроліті складав $1,0-2,5 \text{ г/дм}^3$.

Дослідження корозійної стійкості КЕП на основі міді, армованих нанорозмірними частинками оксиду алюмінію, проводили в розчинах $0,001 \text{ моль/дм}^3$ гідроксиду натрію ($\text{pH} = 11$), $0,001 \text{ моль/дм}^3$ сульфатної кислоти ($\text{pH} = 3$) і в 3% -му розчині хлориду натрію ($\text{pH} = 7$) на фоні 1 моль/дм^3 сульфату натрію.

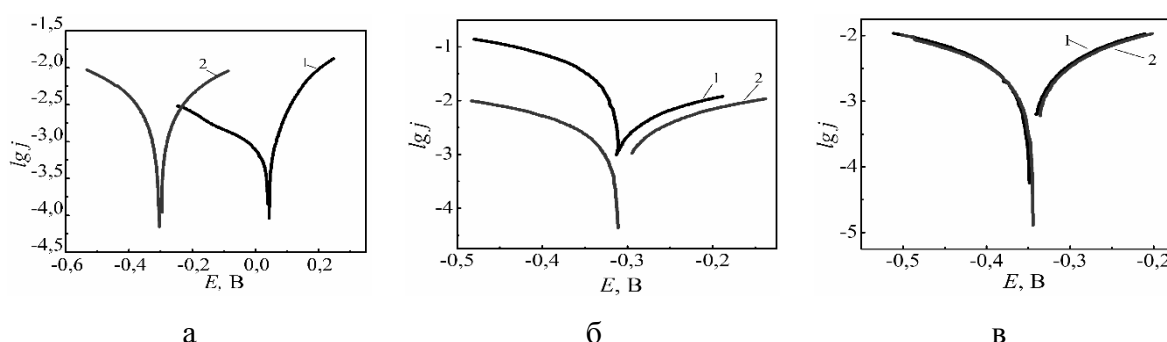

Рис. Поляризаційні залежності КЕП $Cu-Al_2O_3$ (1) та мідного покриття (2) в розчинах: 3% -вому хлориду натрію (а), $0,001 \text{ моль/дм}^3$ сульфатної кислоти (б) та $0,001 \text{ моль/дм}^3$ гідроксиду натрію (в)

На підставі аналізу поляризаційних залежностей експериментально встановлені густини струму корозії та глибинні показники швидкості корозії k_h як для армованих, так і монометалевих покриттів. Результати корозійних досліджень КЕП в нейтральному середовищі вказують на зсув потенціалу корозії на $0,35 \text{ В}$ область позитивних значень, що підтверджує підвищення щільності покриттів та перекривання пор за рахунок включення армувальної фази Al_2O_3 . В кислому середовищі показник швидкості корозії залишається незмінним внаслідок розчинення як монометалевого, так і композиційного покриття. В лужному середовищі відбувається підвищення балу стійкості при майже незмінному потенціалі корозії, а процес перебігає за змішаним анодно-катодним контролем.

Отримані залежності свідчать про загальний тренд щодо підвищення корозійної стійкості композиційних покриттів в порівнянні з монометалевими аналогами внаслідок включення частинок нанорозмірного оксиду алюмінію, що призводить до зменшення розміру зерна металу, яке, в свою чергу, позитивно впливає на корозійну стійкість покриттів.